

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta Pedagogická

Bakalářská práce

Zrcadlení

Lucie Bílková

Obor: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání
Vedoucí práce: PhDr. Jan Mašek, Ph.D.

Plzeň 2016

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni

Podpis:

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, PhDr. Janu Maškovi, Ph.D, za ochotnou spolupráci a cenné rady ohledně fotografie a postprocesu.

V Plzni

Podpis:

Anotace:

Ve své bakalářské práci se zabývám souborem deseti fotografií na téma Zrcadlení. Tento soubor vychází ze zkoumání odrazu lidského těla v různých zrcadlících materiálech.

Vycházela jsem ze svého zájmu o fotografii a touhy vytvořit sérii fotografií právě na toto téma. Výsledný soubor fotografií balancuje na hranici aranžované portrétní fotografie a dokumentární fotografie. Výsledná práce mapuje rozmanitost prostředí, kde jsem se pohybovala a hledala možnosti tvorby. Textová část mé bakalářské práce uvádí inspirační zdroje, zmiňuje proces tvorby a technické specifikace.

Klíčová slova: zrcadlení, fotografie, digitální fotografie, portrét, dokumentární fotografie

Annotation:

In my bachelor work I deal with set of ten photos called Reflection. This set is based on the research of reflection of the human body in the different reflective materials.

This work is based on my hobby in photography and my desire to create the series of photos on this theme. This file balanced on the border of the aranged or portrait photography and the documentary photography. The resulting work is maping the diversity of surroundings where I moved and looking for the possibilities of making. The text part of my bachelor work provides sources of inspiration, alluding the process of creation and the technical specifications.

Key words: reflection, photography, digital photography, portrait, documentary photography

Obsah:

- 1 Úvod
- 2 Inspirační zdroje
 - 2.1 Podobné náměty ve fotografii
 - 2.2 Americký fotorealismus
- 3 Tvorba
 - 3.1 Popis tématu
 - 3.2 Příprava
 - 3.3 Proces tvorby
- 4 Výsledné dílo
 - 4.1 Cíl práce
 - 4.2 Popis díla
 - 4.3 Vlastní reflexe přínosu díla
- 5 Technické specifikace
 - 5.1 Digitální fotografie
 - 5.2 Použité vybavení a jeho možnosti
 - 5.3 Postproces
- 6 Závěrečné fotografie
 - 6.1 Z očí do očí / Face to face
 - 6.2 Dotyk / Touch
 - 6.3 Pod mantonem / Under the manton
 - 6.4 Okno do duše / Window to the soul
 - 6.5 Zákulisí / Backstage
 - 6.6 Skryté zrcadlení / Hidden reflection
 - 6.7 Dva světy / Two worlds
 - 6.8 Uprostřed hovoru / In the middle of talk
 - 6.9 Kousek tance / Little piece of dance
 - 6.10 Noční život / Night life
- 7 Závěr
- 8 Seznam použitých zdrojů
- 9 Resumé
- 10 Obrazová příloha

1 Úvod

Když jsem přemítala, co chci vytvořit jako svoji bakalářskou práci, rozhodovala jsem se mezi několika směry. Nevěděla jsem, jestli se chci dát cestou kresby, grafiky, ať už užité či počítačové, nebo fotografie. Jelikož se pohybuji mezi všemi těmito odvětvími, bylo těžké se rozhodnout. Po několika úvahách jsem dospěla k názoru, že kresebně grafickou práci jsem tvořila již jako praktickou část maturitní práce (konkrétně knižní ilustraci), a proto zvítězila fotografie, které jsem se doposud věnovala pouze na zájmové úrovni.

Když jsem se tedy rozhodla, že se chci opravdu věnovat fotografii, nastalo další uvažování, tentokrát o tématu. Mojí největší zálibou je fotografování psů, které jsem ovšem chtěla ponechat jen a pouze jako zálibu, a tak jsem hledala něco, co by s tím alespoň trochu souviselo. Často se snažím zkoumat, co dokáže světlo a kam až můžu zajít při fotografování protisvětla. Zároveň mě úplně spontánně napadla myšlenka vyzkoušet odraz. Mám ráda takové ty divadelní fotografie, kdy je umělec zachycen, jak se připravuje na výkon, právě skrze zrcadlo. Proto jsem se rozhodla pro téma zrcadlení, kde mohu zkoumat, co vše může zrcadlit postavu či portrét člověka a co z toho je technicky možné zachytit fotoaparátem. Zároveň v sobě toto téma nese mou zálibu v hraní si se světlem a také možnost pohybovat se na pomezí aranžované a dokumentární fotografie.

2 Inspirační zdroje

Proč zrcadlení?

Toto téma mě napadlo spontánně při myšlence, co bych vlastně chtěla vytvořit jako svojí bakalářskou práci. Přišlo mi to jako vhodné téma pro tvorbu tak trochu jiných portrétů, případně postav. Zároveň mě na tom bavila možnost aranžovaného i náhodného focení. Jelikož se pohybuji v tanečních sálech nebo v divadle, nebyla o takové náhody nouze.

Když jsem se o toto téma začala zajímat hlouběji, zjistila jsem, že téměř neexistuje a zároveň je ho plno. Tím chci říci, že snad každý fotograf někdy někde vyfotil nějaký odraz, ať už v zrcadle nebo třeba oblíbenou krajinu ve vodě. Ale nenašla jsem nikoho, kdo by se tomu věnoval hlouběji a v nějakých sériích. Dle mého zkoumání se snad jediné série fotografií na toto téma objevují při fotografování krajin. Odrazem přírodní scenérie ve vodní hladině vzniká zajímavá přírodní symetrie.

Při přípravě tohoto tématu jsme narazila pouze na několik fotografů, kteří by odrazy v zrcadlech prezentovali ve své tvorbě. Velmi zajímavá je paralela mezi tímto tématem a americkým hyperrealismem / fotorealismem. Paradoxně série s odrazy vznikaly právě v tomto uměleckém směru.

2.1 Podobné náměty ve fotografii

Mnoho slavných fotografů někdy vytvořilo fotografii s tímto tématem, tj. zrcadlíci se osoba nebo portrét. Zde uvedu několik fotografů, kteří mi dodali inspiraci do další tvorby.

*Richard Avedon (1923–2004), americký fotograf, který za druhé světové války působil jako fotograf průkazových fotografií. Později začal pracovat na tzv. „volné noze“, především pro magazín Harper's Bazaar. Následně začal spolupracovat i se slavným magazínem Vogue. +1 Já jsem se zaměřila především na jeho fotografii slavné Audrey Hepburn, která byla pořízena právě jako odraz v malém zrcátku, které dívky používají k líčení.*¹

Elliott Erwitt (1928), americký dokumentární fotograf a filmový režisér, který je známý

¹ Richard Avedon. Avedonfoundation.org [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.avedonfoundation.org/>

*především černobílými snímky, které zachycují ironii a absurditu v každodenním životě.*²

Tyto snímky čas od času pořizoval přes odrazy v zrcadlech či jiných zrcadlících plochách.

Zároveň je mi tento autor velmi blízký svou zálibou ve fotografování psů.

*Helmut Newton (1920-2004), německý portrétní fotograf, jehož zálibou byl především portrét a akt. Jeho fotky se objevovaly v magazínech Vogue, Elle a dalších. Byl oceňovaným fotografem (“grand prix national de la photographie”, “commandeur de l’ordre des arts et lettres”...).*³ I on ve své tvorbě několikrát použil efekt zrcadlení. Jeho fotografie jsou také specifické výrazným šumem.

2.2 Americký fotorealismus

Tento mezinárodní umělecký směr vznikl na přelomu 60. a 70. let.

*Označení fotorealismus bylo poprvé použito v roce 1968 Louisem K. Meiselem a poté v roce 1970 v katalogu pro výstavu Twenty-two Realists, která se konala ve Whitney Museum v New Yorku. Označení hyperrealismus bylo poprvé použito jako francouzský překlad slova fotorealismus v pojmenování výstavy v bruselské galerii Isy Brachota. Na této výstavě byla poprvé v Evropě k vidění díla amerických fotorealistů, která byla doplněna díly jejich evropských kolegů. Slovo hyperrealismus pak bylo používáno spíše na evropském kontinentu, zatímco fotorealismus je označením pro americkou větev. Hyperrealismus byl, stejně jako celá řada dalších směrů, jakousi revoltou proti příliš vážně se beroucímu abstraktnímu expresionismu i výrazově omezenému minimalismu.*⁴

Jednou z nejvýraznějších osobností, které se odrazům a zrcadlení věnovaly, byl Richard Estes (1932). Zabýval se hyperrealistickou malbou zdánlivě nezáživných koutů, výloh obchodů, typických amerických kaváren atd. Efekt zrcadlení, ať už postav nebo domů, můžeme na jeho obrazech nalézt velmi často. Zkoumal, co se zrcadlí ve výloze a co dokáže zrcadlit vypouklé sklo auta. Skrze zrcadlení divákovi vlastně zprostředkoval každodenní život lidí v New Yorku. I jeho tvorba, ačkoliv spadá do odvětví malby, mi byla určitou inspirací.

² Elliott Erwit. Elliotterwitt.com [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.elliottterwitt.com/lang/en/index.html>

³ Helmut Newton. Helmut-newton.com [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: http://www.helmut-newton.com/helmut_newton/biography/

⁴ Fotorealismus. Artmuseum.cz [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=68

3 Tvorba

Po vyhledání různých inspiračních zdrojů jsem se dala do přípravy samotné tvorby. Začala jsem se dívat kolem sebe a hledat vhodné záběry pro svůj cíl. Přemýšlela jsem, jaké nastavení fotoaparátu bych volila v různých situacích. Měla jsem spoustu různých představ, které čekaly na realizaci a na některé se bohužel ani nedostalo. Zároveň v průběhu práce přicházely i jiné inspirace než původní.

Nevyhl se mi ani takový vnitřní boj, kdy jsem přemítala, jestli nechám fotky, které se mi velice líbily, ale byly velmi zašuměné nebo budu prezentovat pouze kvalitní fotografie, přičemž se mi ovšem velmi omezí „pole působnosti“. Nakonec jsem se smířila se šumem na fotografiích a dnes ho dokonce považuji za jedinečnou součást fotografie. Navíc jsem se i nadále mohla pokoušet tvořit v tmavých prostorech.

Samotné fotografování se uskutečňovalo především na akcích, kde byla velká pravděpodobnost, že bych mohla pořídit fotografie na toto téma. První fotografie však vznikly úplnou náhodou, v zoologické zahradě, kde bych je zprvu vůbec nečekala. Bylo pro mne překvapením, že zrovna zde udělám snímky k bakalářské práci. Vytrhlo mne to z konceptu, že v zoologické zahradě se fotografují pouze zvířata. Na druhé straně při tanečních akcích byla téměř stoprocentní jistota, že mohou vzniknout fotografie na téma zrcadlení. Každá tanečnice se před vystoupením musí nalíčit. Díky tomu vznikaly fotografie s odrazem v malých kapesních zrcátkách a se zajímavou kompozicí, kdy byl vyfotografován pouze detail portrétu. Naopak při tanečním tréninku jsem mohla využít velkých zrcadel a zachytit minimálně polovinu postavy.

3.1 Popis tématu

Téma zrcadlení mapuje různé povrchy, které jsou schopné zrcadlit a tedy odrážet něco. Jde tedy především o hladké lesklé povrchy a zrcadla, případně okenní tabule. Hlavní motiv fotografie se vždy objevuje v odrazu. Druhým motivem, který z této práce vyplynul, je taková sonda do mého vlastního života. Práce mapuje mé záliby nebo místa, ve kterých se pohybuji. Mnoho fotografií vznikalo v tanečním sále nebo v šatnách při přípravách na taneční vystoupení. Objevují se také dokumentární fotografie přímo ze života. Jsou to snímky, které vznikly dílem náhody, neopakovatelné a tím pádem jedinečné.

3.2 Příprava

Po volbě tématu jsem začala vyhledávat informace, zdali se někdo podobným tématem zabýval. K mému údivu jsem nenašla žádného fotografa, který by se podobnému tématu věnoval nějak hlouběji. Nacházela jsem u několika slavných fotografů fotografie na toto téma, ale vždy to byla jedna či dvě fotografie, jako například u Richarda Avedona, který tímto způsobem vyfotil slavnou Audrey Hepburn. Více fotografií s tématem podobným mému, jsem našla u autorů Elliotta Erwitta a Helmuta Newtona, jejichž tvorbou jsem se částečně snažila inspirovat.

Dále jsem zkoumala materiály, které jsou schopné odrazu. Porovnávala jsem lesklé plochy, které dokážou v odrazu zobrazit přesnou kopii modelu. Zároveň jsem se zajímala o míru deformace modelu na určitých plochách (například lak automobilu). Vzhledem k mému cíli zachytit věrný odraz jsem poté volila odrazové plochy, které model příliš nedeformují.

3.3 Proces tvorby

Po přípravě jsem začala brát svůj fotoaparát s sebou a dívala jsem se po okolí. Součástí mé myšlenky bylo zachytit i pomíjivé zrcadlení, zrcadlení na jeden okamžik, které nelze naaranžovat. Dostala jsem se například do Zoologické zahrady ve Dvoře Králové nad Labem, kde nás přepadla bouřka s deštěm. Lidé se schovávali v různých pavilonech. Najednou se kolem začaly rojit děti a nedaleko ode mne seděl za sklem šimpanz. Dětem se samozřejmě velmi líbil, a tak ho přímo u skla obdivovaly. Díky specifickému osvětlení pavilonu (tmavá chodba a osvětlené výběhy) se na skle začaly odrážet děti obdivující šimpanze. Pro mne to byla skvělá příležitost k pořízení několika snímků, které vlastně vznikly souhrou několika náhod. Další velkou fotografickou akcí pro mne byl trénink naší flamenkové skupiny Flamenkítas. Podle rčení „pod svícnem je největší tma“ jsem si samozřejmě dlouho nemohla vzpomenout, že vlastně tančíme před velkými zrcadly, které mi mohou perfektně pomoci. V této situaci jsem měla dost času na přemýšlení o vhodném nastavení, měla jsem možnost zkoušet různé možnosti. Přesto byla díky tanci každá fotografie originálem. Snažila jsem se hledat i jiné kompozice, než odraz z výše mých očí. Vzešel z toho například snímek, kdy je zrcadlení rozbité poletujícím mantonem (velkým

šátkem sloužícím k tanci) a zrcadlení je tak viditelné skrze třásně mantonu.

Několik fotografií vzniklo například na vánočních večírcích firem, kdy mi všeobecná zábava trochu pomohla zamaskovat mé experimentování s odrazy. Dále jsem fotografovala přátele z Dance Center Petry Parvoničové při přípravě k předtančení na Studentském plese ZČU. Snažila jsem se zachytit atmosféru před výkonem, kdy se každá tanečnice či tanečník musí upravit. Při těchto přípravách jsem fotografovala ve velmi tmavých prostorech, tudíž jsem balancovala na hranici udržitelného času a zároveň jsem musela pohotově reagovat, neboť pohledy do zrcadel nebývají zrovna dlouhé.

Následně každá fotografie procházela úpravou v programu Photoshop Lightroom. Během úprav jsem se rozhodovala, jestli fotografie ponechám barevné nebo budou černobílé. Pro černobílou jsem se nakonec rozhodla proto, že tato barevnost spojí fotografie mnohem lépe. V barevném provedení fotografie pojilo pouze téma. Navíc některé fotografie neměly takovou barevnost, jakou bych si představovala, protože byly focené ve velmi tmavých prostorech. Černobílá varianta mi dopomohla zbavit se tohoto problému a fotografie vzájemně propojila.

Výsledné vybrané fotografie jsem poté nechala vytisknout do požadované velikosti a zapaspartovala.

4 Výsledné dílo

Výsledné dílo je pravděpodobně jediným souborem fotografií na téma Zrcadlení. Obsahuje deset fotografií v černobílém provedení. Efekt zrcadlení v něm zastupují především zrcadla, ale i jiné plochy. Výsledný soubor balancuje mezi aranžovanou portrétní fotografií a dokumentární fotografií. V této práci jsem se zabývala aranžovanou fotografií, kdy jsem pracovala s modelem podle toho, jak jsem sama potřebovala. Část souboru ovšem tvoří fotografie čistě dokumentární, které vznikaly náhodou. Mne osobně bavily oba póly této práce. Náročnější mi však přišlo zachycení té náhodné fotografie tak, aby měla zajímavou kompozici a vyšla mi dobře i po technické stránce.

Co se týče technické stránky díla, na první pohled je v několika fotografiích patrný velký digitální šum. Ten je způsoben již starším vybavením, kde není možnost vyššího nastavení ISA bez toho, aniž by fotografie „šuměla“. Tento šum je ještě znásoben a podpořen tím, že fotografie byly pořizovány v poměrně tmavých prostorech. Při první myšlence na toto téma mne ani nenapadlo, že nejvíce fotografií pořídím právě v prostorech s horšími světelnými podmínkami, jaké jsou třeba v prostorách plzeňského Parkhotelu nebo v Saloonu na Roudné.

Velmi častým námětem mých fotografií je tanec, případně momenty před tanečním vystoupením. Často se pohybují na tanečních sálech a jelikož se při tréninku využívají velká zrcadla, je tento prostor vhodný na pořízení fotografií přesně na toto téma. Tyto fotografie s odrazem ve velkých zrcadlech jsem pořizovala v tréninkovém salonku plzeňské skupiny Flamenkítas. Další taneční fotografie se pak pojí s Dance Center Petry Parvoničové, především pak s kulturními akcemi, kde jsme vystupovali v rámci předtančení nebo přímo taneční akce (Studentský ples ZČU, 5. ročník Mezinárodního víkendu tance aj.).

Fotografie založené na náhodě vznikaly v různých prostředích, například v Zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem, kde se díky bouři a prudkému dešti lidé schovávali do pavilonů. Netrvalo dlouho a vzniklo pro mne téměř dokonalé prostředí, v němž nudící se děti velmi zaujal šimpanz sedící kousek od skla. Děti se míhaly kolem skla a díky osvětlení výběhu sklo nabízelo jejich odraz. Zbývalo už jen vyčkat na vhodný okamžik, kdy se dítě nebude příliš pohybovat, neboť výběh byl jediným zdrojem světla a já fotografovala z neosvětlené chodby, tudíž opět ve velmi tmavém prostoru a za použití dlouhého času. Nicméně bouřka nebyla zrovna krátká, takže dětí se za tu dobu vystřídalo dost a já jsem

si mohla s tímto prostředím “vyhrát” tak, aby výsledné fotografie vyšly podle mých představ. Podobné situace nabízely také vánoční večírky různých firem.

4.1 Cíl práce

Cílem mé práce bylo vytvořit sérii fotografií postav či portrétů v odrazech pohybující se na pomezí aranžované, případně portrétní fotografie a dokumentární fotografie. Chtěla jsem vytvořit ucelenou sérii, kterou by spojoval element odrazu. Takovéto série jsem nacházela pouze u krajinářské fotografie, ale nepodařilo se mi najít žádnou sérii zabývající se postavou a portrétem. Dále jsem se pokusila touto prací zmapovat možnosti, které lze při fotografování tohoto tématu využít, ať už se jednalo o různé zrcadlíci povrchy nebo pojetí figury na fotografii. Také jsem se pokusila prozkoumat různorodost prostředí, kde je možné tyto snímky udělat. Další část práce zahrnovala úpravu fotografií do černobílé varianty, kterou jsem zvolila pro lepší výsledný efekt souboru. Sérii tak pojí nejen téma odrazu, ale i barevné pojetí celkového konceptu díla. Zároveň jsem se snažila vytvořit takové fotografie, které by mohly být použity jak v souboru, tak samostatně, aniž by to snížilo jejich úroveň.

4.2 Popis díla

Výsledné dílo tvoří série fotografií na téma Zrcadlení. Jedná se o 10 fotografií o rozměrech 30x60cm v černobílé variantě. Fotografie zobrazují zachycení postavy nebo portrétu v odrazu reflektující plochy, například v zrcadle, okenní tabuli atd. Výsledná série fotografií balancuje mezi dokumentární fotografií a aranžovanou či portrétní fotografií. Lze zde nalézt fotografie, které vznikly pouze dílem náhody, ale i ty, při kterých jsem mohla s modelem pracovat a říci si, co bych potřebovala, a tak jsem mohla vymýšlet různé kompozice a nakonec vybrat tu nejlepší.

Skrze toto dílo jsou reflektovány nejen postavy, které se objevují, ať už úmyslně či náhodně, na fotografiích, ale také mé vlastní záliby a můj život. Byť to není přesný záměr, chtěla bych to podotknout, neboť mým prvním cílem bylo vytvořit něco vlastního, co by mne bavilo. Výsledné fotografie tak reflektují místa a prostředí, kde se pohybují.

Série je spojena celkovou černobílou barevností, u které je podpořen kontrast postavy

či portrétu vůči okolí. Často jsem pracovala s minimální hloubkou ostrosti při clonách $f/1,8$ až $f/2,8$, které umožňují zvýraznění jednoho důležitého detailu. Pevný objektiv s ohniskem 50mm na fotografiích vytvoří příjemný bokeh.

4.3 Vlastní reflexe přínosu díla

Jak již bylo zdůrazňováno, toto dílo může být v odvětví fotografie přínosem proto, že je to pravděpodobně jediná fotografická série zabývající se zrcadlením a zachycením portrétu či postavy v odrazu.

Mě samotnou baví žánrová nezařaditelnost, tj. to, že dílo balancuje na hraně několika žánrů. Dopomohla k tomu inspirace u několika již jmenovaných fotografů.

Samozřejmě největší přínos měla práce pro mě. Naučila jsem se při ní přemýšlet jak o každé jednotlivé fotografii zvlášť, tak zároveň o celém konceptu dohromady. Snažila jsem se vytvořit zajímavé fotografie, které by spolu souvisely, ale mohly by být použitelné každá zvlášť, tudíž aby ani jedné fotografii neuškodilo, kdyby byla ze série vyjmuta a mohla fungovat sama za sebe. Tvorba zároveň vyžadovala kreativitu, nejen při hledání dobré kompozice, ale i při nastavování fotoaparátu při ztížených světelných podmínkách.

5 Technické specifikace

V této práci jsem se samozřejmě věnovala hlavně digitální fotografii. Je to jednodušší postup, nežli u analogové fotografie, zvláště při postprocesu. Jsem příznivcem digitálních zrcadlovek hlavně proto, že jsou mnohem pohotovější, tj. mohu si je nastavit, jak právě potřebuji. Nicméně atmosféra analogových fotografií má také své kouzlo.

Při tvorbě jsem se často přistihla s myšlenkou, jak by vypadala výsledná fotografie, kdyby byla pořízena lepším vybavením, než je můj starý Canon. Díky tomuto tématu jsem však našla citát Elliota Erwitta, který mne doslova nadchl svou pravdivostí - „*Ani všechna technika na světě neodčiní neschopnost všímat si.*“⁵ V praxi to znamená, že fotograf může mít sebelepší vybavení, ale je to stále on, kdo tvoří výslednou fotografii. Dnes je na trhu veliké množství zrcadlovek nebo kompaktních digitálních fotoaparátů rozličných kvalit dělených dle nároků fotografa. Dnešní zrcadlovky za autora dokonce vymyslí vhodnou kombinaci času, clony a ISA. Ale žádný fotoaparát za fotografa nevymyslí kompozici obrazu, která fotografii povýší na umění.

5.1 Digitální fotografie

S moderní dobou nastupuje i modernizace fotoaparátů. Analogové fotoaparáty jsou dnes již téměř raritou, stejně jako kinofilmy na prodejnách fotografického vybavení. Rozdíl mezi analogovým (kinofilmovým) fotoaparátem a digitálním fotoaparátem je především v možnostech tvorby. *Zatímco u analogového fotoaparátu měl vložený film definovanou pouze jedinou hodnotu ISO (International Standards Organisation - číselná hodnota, která označuje relativní citlivost filmu, čipu, snímače na světlo. Je to platný mezinárodně zavedený systém, který nahradil jednotky v ASA a DIN)*⁶, u digitálního fotoaparátu je možnost navolit si právě potřebné ISO. *Digitální znamená systém, který zaznamenává snímek (obraz) do digitálního souboru. Ten poté uloží do vnitřní paměti fotoaparátu nebo na paměťovou kartu.*⁷ Dalo by

⁵ Elliott Erwitt. Wikipedia.org [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Elliott_Erwitt

⁶ LINDNER, Petr, Miroslav MIŠKA a Tomáš TŮMA. *Velká kniha digitální fotografie*. Vydání druhé. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0013-8.

⁷ LAJDAR, Milan. *Fotografické techniky*. Vydání první. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1672-2.

se tedy hovořit o tom, že digitální fotografie je vlastně „zadarmo“. Nemusím investovat do filmů a následného vyvolání ve specializovaných fotolabech. Digitální fotografii si prakticky z paměťové karty přesunu do počítače a sama si ji upravím. Tímto vlastní proces může skončit. Pokud chci výsledný produkt v hmatatelné formě, jednoduše zašlu data vybrané tiskárně.

5.2 Použité vybavení a jeho možnosti

Použitá fototechnika: Canon 500D, objektivy Canon EF 50mm f/1,8 II a Tamron SP 70-200mm, f/4-5,6. Většina snímků byla pořízena právě Canonem 50mm. Proč tento objektiv? Používám ho pro jeho skvělou světelnost, která se hodí i do tmavších prostorů, ve kterých jsem fotila velmi často. Mohu říci, že mě „pevná padesátka“ doslova zachraňovala v některých situacích, neboť možnosti nastavení ISO u těla fotoaparátu nejsou, vzhledem k jeho stáří, zrovna dobré a velké šumění se objevuje již při hodnotě ISO 400. Mé technické vybavení čas od času podněcovalo k velké dávce kreativity při vymýšlení ideální kombinace času a clony, především v tmavých pavilonech Královédvorské Zoo nebo v plzeňském Parkhotelu.

5.3 Postproces

Jelikož fotím do formátu RAW, musí výsledné fotografie projít úpravou. *RAW de facto není obrazovým formátem. Jsou v něm uložena „surová“ data snímače a veškerá nastavení fotoaparátu. Jinak řečeno, v případě snímání do RAWu firmware přístroje nevytváří reálný obraz, nýbrž pouze uloží na paměťové médium data, která pro vygenerování obrazu slouží. Samotné vytvoření fotografie pak probíhá v počítači.*⁸ Pro tuto úpravu používám hlavně program Adobe Lightroom. V tomto programu jsem dělala převod do černobílé a veškeré korekce jasu a stínů. Tento program ráda používám i díky funkci „radial filter“, která umožňuje upravovat pouze určitý výběr na fotografii. Dalším programem sloužícím k úpravě fotografií je Adobe Photoshop. Tento program využívám hlavně k retuším a finálnímu nastavení velikosti. Díky tématu zrcadlení a přiblížení se k dokumentárnímu

⁸ LINDNER, Petr, Miroslav MIŠKA a Tomáš TŮMA. *Velká kniha digitální fotografie*. Vydání druhé. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0013-8.

žánru nebyly retuše potřeba. Na fotografiích jsem přiznala vše, co se v průběhu tvorby dostalo do záběru.

6 Závěrečné fotografie

Výsledný soubor obsahuje deset fotografií, které reflektují tvorbu na zadané téma. Každá fotografie obsahuje vlastní příběh. V této kapitole se pokusím jednotlivé příběhy popsat.

Poslední fází mé práce bylo fotografie pojmenovat. Jména fotografie dostávaly podle příběhu nebo podle toho, co v nich divák může vidět. Výběr jmen nebyl jednoduchý, často jsem je několikrát měnila a upravovala. Chtěla jsem, aby jména fungovala jak v češtině, tak v angličtině. Dvojjazyčné pojmenování jsem volila především proto, že jména pro některé fotografie mne napadla dříve v angličtině a snažila jsem se k nim najít český ekvivalent. Totéž platí samozřejmě i naopak.

6.1 Z očí do očí / Face to face

Fotografie zobrazuje malou holčičku, která se zájmem pozoruje, co se děje za sklem. Tato fotografie vznikla v Zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem. Toto je výsledek oněch podmínek, jež byly popsány v předchozích částech této práce. Bouře, která nás ten den zastihla, byla poměrně dlouhá a děti se v pavilonu postupně začaly nudit a pobíhat kolem. Shodou okolností jsem byla poblíž skla, za které si přišel sednout šimpanz. Jeho přítomnost brzy děti zaujala, koneckonců si ho tak mohly prohlédnout zblízka. Tato holčička u skla strávila poměrně dlouhou dobu a mne bavilo její zaujetí šimpanzem. Snažila jsem se ho svým fotoaparátem zachytit. Tento název pro fotografii jsem zprvu použít nechtěla, ale po chvíli přemýšlení mi přišel dokonale padnoucí. Holčička byla velmi blízko sklu a díky tomu je její odraz velmi blízko. Vypadá to tak, že sama sobě hledí do očí. Druhá varianta je ta, že holčička kouká do očí šimpanzovi, což bohužel na fotografii není úplně zřetelné přes odraz. Přítomnost šimpanze značí pouze kus v oblasti lokte a břicha, kde se odraz prolíná se skutečností za sklem. Při vymýšlení názvu jsem tak vycházela i ze své vlastní zkušenosti.

6.2 Dotyk / Touch

Tato fotografie je další ze série Královéhradecké zoologické zahrady. Ve výsledku musím uznat, že to byl velmi vydařený výlet, neboť tři z deseti fotek jsou právě odtud. Fotografie také vznikly chvíli po sobě. Na této se objevuje chlapec, o několik let starší než holčička. Jeho odraz není tak blízký a chlapec je zachycen při naslouchání druhému chlapci. Kontakt s objektem zájmu, tedy šimpanzem, je tam však velmi zřejmý skrze ruku dotýkající se skla. Na této fotografii se ve spodní části letmo objevuje i samotný šimpanz. Dotyk ruky a nasvícený výběh vytvářejí pro mne velmi zajímavý okamžik. Někde na pomezí zlatého řezu leží portrét chlapce, ale přesto je jeho ruka na kraji fotky tím nejvykreslenějším motivem celé fotografie. Toto považuji za takové kouzlo dokumentární fotografie, kdy fotograf fotí s nějakým cílem, ale ve výsledku je patrná náhoda okamžiku „tady a teď“.

6.3 Pod mantonem / Under the manton

Tato fotografie patří do série tanečních fotografií. Vznikla na tréninku plzeňské flamenkové skupiny Flamenkítas, jíž jsem sama členkou. Název je vlastně přímým popisem fotografie. Manton je španělský název velkého šátku, který se používá jako plnohodnotný doplněk některých choreografií. Snažila jsem se zachytit okamžik, kdy si ve volných chvílích tanečnice Katka zkoušela techniku tance s mantonem. Zvolila jsem pozici z mírného pohledu, díky němuž jsem dosáhla efektu, že celá fotografie působí, jako kdybych pod mantonem byla já samotná. Výsledná postava je zachycena skrz třásně mantonu. Fotografie dále zachycuje další dvě postavy. Jednou je odraz tanečnice Hanky, která sledovala Katčin trénink. Poslední postava se nezrcadlí a je posazena proti Katce a Hance. Je to lektorka Míša, která sledovala Katčin trénink a dávala jí připomínky. Na této fotografii mne baví tato konfrontace či náznak dialogu mezi postavami, přičemž je efekt zrcadlení rozbit postavou postavenou proti. Zároveň se zde objevuje malá situace, kdy Míšu a Hanku pojí podobné gesto ruky. Tato fotografie je opět dílem náhody, ale nedefinovala bych ji přímo jako dokumentární fotografii, neboť jsem se všemi modely byla v kontaktu a mohla jsem si říci, na jakém místě je zrovna potřebuji. Je to jedna z fotografií, která je přesně na pomezí aranže a dokumentární vorby.

6.4 Okno do duše / Window to the soul

Toto je v mé práci jediná fotografie, která byla celkově aranžovaná. Zde jsem modelku Martinu přímo naváděla na pozici, kde by měla stát, aby se zrcadlila dle mých potřeb. I u této fotografie má název více než jeden smysl. Jako hlavním určujícím motivem je slovo okno. Celková fotografie je odraz polocelku postavy v okenní tabuli. Dalším a poněkud skrytějším významem, fungujícím především pro mne, je celkové označení „okno do duše“. Spojení okno do duše se používá především ve spojení s očima, které paradoxně nejsou na fotografii téměř vidět. Pro mne samotnou však celkový koncept fotografie působí jako odraz do duše Martiny, tedy do duše mladé a veselé dívky, jejíž přátelství je pro vás poctou. I proto jsem si Martinu zvolila jako modelku. Chtěla jsem do této práce promítnout kus sebe sama a tím pádem jsem Martinu nemohla opomenout, protože je to dívka, které si nesmírně vážím.

6.5 Zákulisí / Backstage

U této fotografie jsem název měnila několikrát. Nakonec jsem se dostala k přímému popisu, avšak naprosto padnoucímu. Fotografie opravdu vznikla v zákulisí, konkrétně při přípravě k předtančení na Studentský ples ZČU. Celý ples nesl téma „Great Gatsby“ a předtančení bylo na stejné téma. Fotografie zachycuje Julii, jednu z tanečnic podílejících se na tomto předtančení, které bylo v režii tanečnice a choreografky Petry Parvoničové. Je to další fotografie pohybující se přesně na pomezí aranže a dokumentu. Výsledná fotografie zobrazuje Julii, která kontroluje, zda-li její líčení odpovídá tématu. Jakožto její kolegyně a kamarádka jsem ji mohla požádat, aby si stoupla do místa s nejlepším světlem, kde jsem mohla fotografii v klidu vyfotografovat. Dokumentární složku fotografie doplňuje postava v pozadí, která se do záběru připletla v procesu pořizování snímku. Ta dokresluje atmosféru takového zmatku, který před každým vystoupením panuje v zákulisí, kde se všichni účinkující připravují na výkon. Při této fotografii jsem záměrně použila nízkou clonu, abych dostala malou hloubku ostrosti. Mým cílem bylo zachytit právě tuto malou část jako střípek velkých příprav. Nízkou clonu jsem musela použít i kvůli nedostatku světla v místnosti. Fotila jsem ve velmi tmavém místě, kde mne doslova zachránila pouze dobrá světelnost pevného objektivu 50 mm.

6.6 Skryté zrcadlení / Hidden reflection

Je to první fotografie zachycující sérii firemních vánočních večírků. Tato fotografie zachycuje takovou malou pauzu od formálního společenského života odehrávajícího se ve vnitřních prostorech, v tomto případě v restauraci Na Spilce v plzeňském pivovaru. Tato fotografie pro mne byla největším překvapením. Netušila jsem, že by pouhá reklamní markýza nad vchodem mohla zachytit takovéto speciální zrcadlení „vzhůru nohama“. Zrcadlení postav je samozřejmě poměrně zkreslené a zrcadlí se pouze několik lidí. Ale výsledný efekt je pro mne natolik překvapující, že jsem se rozhodla do této práce fotografii zařadit.

6.7 Dva světy / Two worlds

Třetí a poslední fotografie, která byla pořízena v Královédvorské zoologické zahradě. Od dvou předchozích fotografií se ale odlišuje. Na fotografii je tentokrát zachycena dospělá žena, která této situace využila k relaxaci na lavičce. Dle výrazu v obličeji se však věnuje někomu, kdo byl s ní. Je to opět specifický typ zrcadlení, kdy se model zrcadlí zády k sobě. Je to způsobené nasvícením výběhu a uličky v pavilonu a samozřejmě také uspořádáním výběhu a lomem světla. Je to typická dokumentární fotografie, kdy byl model daleko ode mě, bez možnosti jakékoliv aranže. Název této fotografie je tentokrát dosti nadnesený, založený spíše na konotacích, které ve mě tato fotografie vyvolává.

6.8 Uprostřed hovoru / In the middle of the talk

Toto je nejstarší fotografie celého souboru. Jako jediná vznikla již koncem roku 2013, na vánočním večírku firmy MBtech Bohemia. Netušila jsem, že bych ji mohla někdy použít v takovéto práci. Nicméně si pamatuji, že tato fotografie vznikla v návštěvnickém centru plzeňského pivovaru. Fotografovala jsem ji ze schodů, proto vznikl pohled a zároveň s ním i zajímavá perspektivní zkratka proskleného zábradlí, které bylo i zdrojem odrazu. Je to jediná fotografie, která nezachycuje portrét jako takový, ale především zrcadlení postav. Postava v popředí je otočena zády, což asociuje nějaké jednání, do kterého nesmí nahlížet nikdo jiný.

6.9 Kousek tance / Little piece of dance

Tato fotografie byla pořízena na pátém ročníku Mezinárodního víkendu tance v průběhu generálek na slavnostní galavečer. Bylo to foceno v Saloonu na Roudné, kde při rekonstrukci sálu zachovali zrcadlo, které lidem na balkoně odráží to, co se zrovna děje dole na sále. Já jsem zachytila prostorovou zkoušku hostující taneční skupiny. Toto je fotografie spadající čistě do dokumentární fotografie, jelikož nebylo možné si určovat vlatní kompozici. Vše bylo pouze o náhodě. Naštěstí se účinkující rozestavili a já z balkonu využila chvílku připomínek, kdy se modelové příliš nehýbali.

6.10 Noční život / Night life

Poslední fotografie ze série vánočních večírků. Tuto fotografii jsem pojmenovala pouze podle skutečnosti, bez skrytého významu. Tato fotografie je taková sonda do monotónnosti vánočních večírků, kde se i přes bohatý program najde mnoho lidí, kteří si odchází společně popovídat mimo hlavní sál se zábavou. Využila jsem tedy i prostor vevnitř restaurace Na Spilce, kde jsem narazila na velká zrcadla po stěnách. Fotografie tak zachycuje společnou konverzaci kolegů z práce. Díky členitosti této restaurace zde můžeme vidět i šatnářku v levé horní části, která nebyla součástí mé přípravy k fotografii. Celá tato fotografie je dílem náhody a jako takové se řadí mezi čistě dokumentární snímky v této práci.

7 Závěr

Touto prací jsem chtěla dokázat, že i takovéto téma se dá ztvárnit v sérii, avšak fotografie budou použitelné i samy o sobě. Fotografie reflektují zadané téma Zrcadlení. Fotografie byly pojmenovány na základě přemýšlení nad tématem a současně s ohledem na vlastní charakter jednotlivých fotografií.

Díky tomuto tématu jsem poznala nové možnosti práce s fotografií, ale i v přípravě na samotné fotografování. Mohu říci, že jsem se naučila novým věcem a získala nové poznatky a informace a také to, že jsem poznala zajímavou tvorbu několika inspirativních fotografů. Fotografovala jsem v různých prostorech, které na mne kladly odlišné nároky na nastavení fotoaparátu i při hledání kompozice. Zjistila jsem, že dokumentární fotografie je nádherné odvětví fotografie, ve kterém se lze procvičit v pohotovém vnímání situace.

Skrze toto téma jsem se začala více soustředit na věci kolem, zvláště na ty lesklé, co něco odrážejí. I při psaní tohoto závěru mne ještě napadají fotografie, které se do této práce již nevejdou, ale rozhodně bych je v budoucnu mohla realizovat a navázat tak ve svém volném čase na tuto práci. Rozhodně to pro mne byla inspirativní práce a zajímavé téma.

8 Seznam použitých zdrojů

LAJDAR, Milan. *Fotografické techniky*. Vydání první. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1672-2.

LINDNER, Petr, Miroslav MIŠKA a Tomáš TŮMA. *Velká kniha digitální fotografie*. Vydání druhé. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0013-8.

Elliott Erwitt. Elliotterwitt.com [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.elliottterwitt.com/lang/en/index.html>

Elliott Erwitt. Wikipedia.org [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Elliott_Erwitt

Richard Avedon. Avedonfoundation.org [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.avedonfoundation.org/>

Helmut Newton. Helmut-newton.com [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: http://www.helmut-newton.com/helmut_newton/biography/

Fotorealismus. Artmuseum.cz [online]. [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smer_list.php?smer_id=68

9 Resumé

The aim of my thesis was to create the set of ten photos called Reflection. In the text part I describe the phases of my work from the inspiration, creation proces to the final photographs. This text contains information about technical parameters of photographs, used camera and lenses.

This written part is predominantly about my thoughts, feelings and work. I described the whole creation proces from the first thought to the last print photography. This work was affected the creation of three photographers - Elliott Erwitt, Richard Avedon and Helmut Newton. Fotorealism is another part of my inspiration for final theme.

At least I created the set of ten photographs which deal with the phenomenon of reflection. I examined the possibility of reflection of the human body in the different reflective materials. I chose reflective materials which don't distort the reflection of body.

The photographs have size 60x40 cm and black and white coloring. This bachelor work was beneficial for me. I learned how to do the photos in the different spaces.

10 Obrazová příloha

Z očí do očí / Face to face

Exif: 70mm / f/4 / 1/60s / ISO 800

Dotyk / Touch

Exif: 70mm / f/4 / 1/60s / ISO 800

Pod mantonem / Uder the manton

Exif: 50mm / f/1,8 / 1/160s / ISO 400

Okno do duše / Window to the soul

Exif: 50mm / f/2,8 / 1/200s / ISO 200

Zákulisí / Backstage

Exif: 50mm / f/2,8 / 1/80s / ISO 400

Skryté zrcadlení / Hidden reflection

Exif: 50mm / f/2 / 1/80s / ISO 800

Dva světy / Two worlds

Exif: 70mm / f/4 / 1/60s / ISO 800

Uprostřed hovoru / In the middle of talk

Exif: 48mm / f/5 / 1/125s / ISO 800

Kousek tance / Little piece of dance

Exif: 50mm / f/2,5 / 1/80s / ISO 400

Noční život / Night life

Exif: 48mm / f/2,0 / 1/80s / ISO 800